

У другом одсеку Критике естетске моћи суђења, Кант говори о дијалектици естетске моћи суђења. Судска моћ која треба да буде дијалектичка, мора да буде прије свега умујућа, тачније њени судови морају претендовати на општост и то а priori, јер у супротстављању таквих судова састоји се дијалектика. Из овога закључујемо да не преостаје никакав појам о дијалектици укуса, сем појма дијалектичке критике укуса, али не самог укуса, јер ту појмови о могућности судова укуса противрече један другима. Па према овоме, трансцендентална критика укуса садржаће један део који може да носи наслов дијалектике естетске моћи суђења, само уколико се нађе нека антиномија, принципа те моћи, која чини сумњивом њену законитост и њену унутрашњу могућност. „ Свако има свој властити укус“, то је израз којим се сваки човек брани од прекора за то. То се односи и на ово тврђење да: „Одредбени основ тога суда јесте чисто субјективан (задовољство и бол); и тај суд нема никаквог права на нужну сагласност других људи“. Други израз за укус који се исто често користи код људи гласи: „О укусу се не може расправљати“. А ово се односи на ово тврђење: „Додуше одредбени основ сваког суда може бити чак и објективан, али он не може да се сведе на одређење појмове, те, дакле о самом суду не може ништа да се одлучи на основу доказа мада о њему може да се препире врло лепо и с правом“. Због тога што су препирање и расправљање по томе истоветни, јер теже да код узајамног опирања судова успоставе сагласност. Ова два свакидашња израза немају једног става, али се ипак налази у души свакога човека, тј.: „О укусу се не може препирати (мада не расправљати)“. Међутим, у овоме се ставу садржи супротност горњега става. Јер, ако се о нечему препиремо, онда ће вероватно постојати нада да ћемо доћи до сагласности. Морамо бити у стању да рачунамо са разлозима суда који не важе само за једну личност, тј. којем суду је ипак директно супротан став да „свако има свој властити укус“. Будући да постоји начело како сваки човек има свој властити укус, у погледу начела укуса, јавља се следећа антиномија:

Теза: суд укуса се не заснива на појмовима, јер би се иначе о њему могло дискутовати (одлучивати на основу доказа).

Антитеза: суд укуса се заснива на појмовима, јер се иначе, без обзира на његову разноликост, о њему не би могло чак ни препирати (претендовати на нужну сагласност других са овим судом). Између она два принципа који леже у основи сваког суда укуса постоји противречност која се не може уклонити. Једино преостаје да се покаже: да се појам, са којим се објекат у тој врсти судова доводи у везу, не узима у обема максимама естетске моћи у истом смислу да је тај двоструки смисао нужан за нашу трансценденталну моћ суђења. Суд укуса мора да буде у вези са неким појмом, јер иначе не би могао да претендује на то да нужно важи за сваког човека. Он због тога не сме бити доказан на основу неког појма, јер један појам може бити или одређен или неодређен. У ту прву врсту спада појам разума, који се одређује предикатима чулнога опажаја, а у другу врсту трансцендентални појам ума о ономе што је натчулно.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com